דרך המלך — בא

פרשת בא

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה וגו' נראה לפרש בדרך מוסר עפ"י ששמעתי מאאמו"ר ז"ל שאמר בשם אא"ז הה"מ זצ"ל על מאמרם ז"ל בכ"י ב"ק יוצאת מהר חורב ואומרת שובו בנים שובבים, ואמר כי מזה הקול נמשך לאדם הרהורי תשובה, כי הגם דאיהו לא חזי מזלי' חזי, רק לאיזה אנשים [כש]יוצמח בקרבם איזה בחי' הרהורי תשובה מסבת הרגשת הב"ק, נדמה להם שהוא בחי' מ"ש ועצבות והכבדת הלב, ומחמת זה יסיחו דעתם ממנו עכדה"ק. וזה נראה לרמז בא אל פרעה, ר"ל כי ידוע תדע כי באמת תוכל לבא בכ"י אל התגלות קדושה עליונה מכח הרהורי תשובה הנמשך לנפש האדם בכ"י. כי אני הכבדתי את לבו ר"ל כי תדע נאמנה שאין זה בחי' עצבות והכבדת הלב, ואך כי אני הממשיך לו מקדושה העליונה לעוררו לתשובה הנדמה לו להכבדת הלב ומ"ש, כמ"ש אני ישינה ולבי ער קול דודי דופק וכו'. למען שתי אותותי אלה בקרבו, כדי שאשית אני את אותיות התורה בקרבו ויהי' כלי זך ונקי לשרות בו קדושת התורה, כי לרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי. ולמען תספר באזני בנך ובן בנך יפורש עפ"י מה דאיתא בזוה"ק כי משכן הנשמה במוח, ומוח הוא בחי' חכמה המתפשט מחכמה עילאה כמ"ש בתיקונים חכמה מוחא, ומשכן הנפש בלב והיא בחי' בינה כמ"ש שם בינה לבא ובה הלב מבין. נמצא הנשמה ומוח המה בחי' כלי לבחי' חכמה עילאה, והנפש והלב המה בחי' כלי לבחי' בינה. והנה מבואר ברש"י משלי חכם מבין מה שלמד ונבון מבין דבר מתוך דבר. ועפי"ז יפורש למען תספר כו' לשון ספיר ובהירות. וירצה כי אני שולח לנפש האדם הרהורי תשובה בכל יום כמו שנרמז בפסוק הקודם כנ"ל, בכדי שע"י התשובה תמשיך בהירות הקדושה העליונה. באזני בנך, ר"ל למוח ונשמה אשר המה אזנים וכלים לבחי' חכמה. ובן בנך, היינו להנפש והלב שהם כלים לבחי' בינה והבן. את אשר התעללתי במצרים וירצה כי הנה איתא למה נקרא פסוקי דזמרה שמזמרין הקליפות, ובודאי אין הכוונה על אותן ב"א שלא זיככו והוטהרו ממדותיהם ומזמרין וצועקים ולבם בל עמם, כי לא דברה תורה מאנשים כאלה, ואך הכונה על ב"א שכבר קדשו וזככו עצמן ממדותיהם הגשמיות, וע"י שמשבחין ומפארין למלך הכבוד, עי"ז נתעלה הקדושה, וממילא נשפלו ונתבזו הסט"א ויתפרדו כל פועלי און, וזהו את אשר כו' וירצה כי ע"י התשובה והזדככות הנפש והנשמה כנ"ל תגרום ג"כ את אשר ר"ל ע"י אשוריו ותהלותיו של זה האדם שמשבח ומפאר לפניו ית' התעללתי מצרים, ר"ל אבזה ואשפיל הקליפות, ואת אותתי אשר שמתי בם ור''ל גם ע''י אור קדושת אותיות התורה אשר שמתי בם, ע"י הרהורי תשובה כנ"ל תגרום ג"כ את כל הנ"ל הנרמז עד הנה, ועי"ז וידעתם כי אני ה'. והבן.

בפסוק כה אמר ה' כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים וכו' ומת כל בכור כו'. ולכאורה הו"ל למכתב אני בא למצרים, אמנם יובן הענין כי איתא בזוה"ק דעד חצות הם תגבורות הדינים,

ומחצות הלילה ואילך הוא עת רצון ורחמים גוברים כנודע, ובחצי הלילה ממש הוא עת שליטת דין ורחמים יחד. והנה איתא בזוה"ק שהשכינה וכל רתיכא קדישא ירדו עם יעקב למצרים, והנה בלילה הזה עת גאולת מצרים הי' הקב"ה צריך לפעול ב' פעולות יחד, דהיינו דינים וגבורות על מצרים, ורחמים ורצון יחולו על ראש ישראל לגאול אותם ואת השכינה הקדושה מתוך קליפת וטומאת מצרים, וזהו כחצות הלילה, ר"ל כמו שחצות הלילה היא בחי' שניהם יחד דין ורחמים כנ"ל, כמו כן גם אני אפעל בלילה הזה בשני המידות יחד, כי אני יוצא, ר"ל אני הוא השכינה יוצא ממצרים, בתוך מצרים, ר"ל עם כל הנ"ק אשר המה בתוך מצרים והוא פעולות רחמים ורצון. ומת כל בכור, והוא פעולת דין. והבן.

בפסוק ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד הבוקר. אפשר לרמז כי נודע שאין רשות לאדם לתפוס דרך העבודה הגבוה אשר היא למעלה ממדרגתו, כי לא כל הרוצה ליטול את השם יבא ויטול, וזה יגיד הכתוב באזהרה, ואתם אל תצאו איש מפתח ביתו, וירצה לבל תדחקו עצמיכם לצאת מפתח גדר קדושתכם עד הבוקר עד שתבקרו ותבדקו היטב אם ראויים אתם לכך לצאת ולעלות מזאת המדרגה לאחוז ולתפוס את הדרגא היותר גדולה. והבן.